

SASTAVOM

Treći tekst serijala „Ženska lica migracija“

Kad majčinstvo prelazi granice: priče o ženama koje su morale otići

Tena Vizinger

09.10.2025.

Foto: Yudi Indrawan (unsplash.com)

U novinarskom projektu „Ženska lica migracija“ Tena progovara o ženama u migraciji koje se nalaze u višestruko ranjivoj poziciji. Kroz društvene i zakonske

propise, osobne priče i razgovore sa stručnjacima/kinjama i aktivistima/kinjama u seriji od šest tekstova progovara o različitim preprekama na koje nailaze žene migrantkinje. Ovo je treći tekst.

Prema podacima iz 2023. godine, [14 posto djece](#), što je otprilike 515 000 ljudi, u Europskoj uniji rođeno je od majke koja nije državljanica Unije. Podatci koje govore o ženama koje su u izbjeglištvu bile majke ne postoje. Iako brojke ne govore o njima, o traumatičnim iskustvu majčinstva progovorile su dvije majke koje su u Hrvatsku su stigle u potrazi za boljim i sigurnijim životom – **Zilan Azad*** i **Ranya Al Masri***. Priče žena migrantkinja podsjećaju nas da hrabrost ponekad izgleda kao tišina i zahvalnost što u stigle u Hrvatsku u kojoj pokušavaju pronaći svoje utočište.

“Rekli su nam da idemo kući, ali mi nismo imali kuću”

“Mnogo sam patila u životu, samo zbog svoje djece”, govori **Zilan Azad** dok ispijamo kavu u lokalnom kafiću u Travnom. Zilan, žena koja se ističe svojim pozitivnim pogledom na svijet, kreće govoriti o svom izbjegličkom putu. Etnički Kurd, **Zilan je majka trojice dječaka s kojima je, zajedno sa svojim mužem, krenula na put prema boljem životu.** Iz Sirije su krenuli 2013. zbog [rata](#) koji je pogodio njihov grad Alep, a u Hrvatsku su stigli 2018 godine. U razdoblju između 2013. i 2018., Zilan i njezina obitelj živjeli su u Turskoj.

“Nas petero došlo je u Tursku. Djeca su tada bila maloljetna: Shivan* je imao oko deset godina, Raman* osam, a Dilan* šest. Radila sam u Turskoj jer moj muž nije mogao raditi zbog invaliditeta. Osim mene, i moja starija djeca, Shivan i Raman, također su radila u Turskoj. Morala sam ih pustiti da rade. Dilan je išao u školu. Tri mjeseca smo živjeli u bijedi u Turskoj”, objašnjava Zilan.

Nastavlja da su radili s jednim Turčinom koji im je osiguravao hranu i pomoć, a novac su posuđivali od susjeda. U jednom trenutku, računi su postali preveliki, nakon čega su skoro bili izbačeni iz svog doma na tri mjeseca. **“Vidjeli smo zaista užasan život tamo. Jako smo patili”**, zaključuje Zilan. Nakon nekoliko godina provedenih u Turskoj, zbog loše situacije u državi, krenuli su na put ka Europskoj uniji. Objašnjava da su **u Hrvatsku stigli u srpnju 2018. godine**. Nedugo nakon, emigrirali su u Njemačku gdje su se zadržali pet godina, međutim bili su deportirani u Hrvatsku zato što su ovdje ostavili svoj prvi trag. Deportacija u Hrvatsku ostavila je traume. Naime, najstariji sin Shivan bio je deportiran u Hrvatsku sam, bez svoje obitelji.

“Mnogo smo naučili i podnijeli mnogo boli, pogotovo otkako sam provela pet godina u Njemačkoj dok nisam primljena u mentalnu bolnicu. Mislim, kada su odveli mog sina Shivana, deportirali su ga u Hrvatsku. Nakon toga, policija nam je dolazila tri puta usred noći. Zbog tih iskustava patim od mnogih psihičkih bolesti i još uvijek plačem svaki dan”, progovara Zilan čiji se sjaj u očima smanjuje kako dublje uranjamo u temu. “Shivan je deportiran u Hrvatsku i ostavljen na ulici. **Koliko je ljudi poput mog sina ovako ostavljeno?**”, pita se.

S teme o deportaciji njenog sina, skrećemo na deportaciju nje i njenog muža. **“Deportirani smo u Hrvatsku 25. studenog 2024. Policija je ušla u naš dom i rekla nam da nas deportiraju.** Moj muž je bio jako bolestan, a ja patim od astme. Dovedi su nas ovdje. Stigli smo na zagrebački aerodrom i nisu nas dočekali. Gospođa na aerodromu nas je pitala odakle smo i nije nam dala nikakve informacije. **Rekla nam je da idemo kući, a kada smo rekli da nemamo kuću, rekla je da ona nema nikakve veze s nama.** Nazvali smo Shivana, koji nam je pomogao.

Da ga nismo mogli kontaktirati, ostali bismo na ulici dok je moj muž bio jako bolestan s kateterom u bubrezima”, objašnjava. **Traume deportacije još se uvijek osjećaju.** Zilan mi govori da se još uvijek boji policije, hrvatske, ali i njemačke. Kad ujutro odlazi na posao, boji se policije. **“Ponekad se sjetim tog trenutka i osjećam se kao da ne živim u ovom svijetu”.**

U integraciji su im pomogle udruge civilnog društva

Objašnjava mi da su prvi trenuci života u Hrvatskoj bili teški. “Što se tiče dolaska u Hrvatsku, moja djeca su jako sretna što su mogla doći ovamo. Međutim, nakon deportacije, nažalost, nijedna škola nije prihvatila Shivana i tu je počeo problem za mog sina, koji je tada imao šesnaest godina i uvijek je zahtijevao da ide u školu. **Nisu ga htjeli primiti, govoreći mu da je prestar za školu, a mi smo mu savjetovali da nađe posao kako bi mogao platiti školarinu**”, govori. Naglašava da su njezina druga dvojica sinova u Njemačkoj. “Moja druga djeca žive u Njemačkoj, idu u školu i rade kao briači uz državnu pomoć. Predani su sustavu. Jednom sinu ostala je još jedna godina do mature, a drugom dvije”, govori mi s ponosom.

Trenutni život u Hrvatskoj opisuje kao dobar. Zilan je zaposlena na jednom privatnom fakultetu u Zagrebu gdje radi kao čistačica. “Radna situacija je dobra, ali plaća nije dovoljna za našu obitelj, čak i ako nas je dvoje. Moj suprug je bolestan i ne može raditi. **Ja sam jedina koja radi, plaćam stanarinu i račune.** Hrvatska država ne pomaže ljudima puno; oslanjam se isključivo na sebe”, komentira. Ističe da je jedan od najvećih problema u Hrvatskoj zdravstvo. Navodi mi da ju liječnici opće prakse ne žele primiti. **Ističe da su pri njihovoj integraciji veliku ulogu imale udruge civilnog društva kojima je neizmjereno zahvalna.**

“Znala sam da je budućnost moje djece u Hrvatskoj puno bolja”

“Ja sam Ranya Al Masri, iz Jordana sam” govori mi dugokosa žena dok se ispred nas nalazi crni čaj. Kraj nas sjedi njezina kćer koja po prvi put čuje detalje svoje priče. “Oženila sam Ammara*, oca Hanan* i Rashida*. Prije 15 godina, on je bio protjeran iz Iraka i pobjegao je u Jordan. U Jordanu smo se mi upoznali. U Iraku su mu se dogodile određene situacije o kojima ne želim pričati i zbog kojih je bio protjeran. Bilo je problema između Ammara i Iraka te su čak došli po njega u Jordan. On je trebao napustiti Jordan i otići u neku drugu državu”, objašnjava mi početak njihovog putovanja.

Slično kao u Zilaninoj priči, Ammar je najprije otišao u Austriju iz koje je deportiran u Hrvatsku. Nakon što je on dobio azil u Hrvatskoj, Ranya i njena djeca stigla su procesom spajanja obitelji. Tijekom puta njenog muža, ona je s djecom živjela u Jordanu kod svojih roditelja. **Nakon odobravanja azila, kupili su avionske karte i krenuli na put ka Hrvatskoj. Govori mi da su djeca bila jako mala u procesu preseljenja u Hrvatsku. Hanan je imala sedam godina, a Rashid šest.**

“U Hrvatsku smo došli u prosincu 2019. godine, a ubrzo nakon toga je započela pandemija koronavirusa. U početku smo bili samo kod kuće, nismo znali nikoga, nas četvero je stalno bilo kod kuće. Moja djeca su imala isključivo online nastavu iako nisu razumjeli hrvatski jezik. Slušali su nastavu online i nisu znali ni jednu hrvatsku riječ. Djeca su loše prihvatila novu školu, ali čitavo sam ih vrijeme pokušavala podržavati u tome da uče i da steknu prijatelje i prijateljice u školi”, priča Ranya o početku života u Hrvatskoj otkrivajući neuspješne integracijske politike u državi. Hanan se željela vratiti u Jordan.

Na pitanje o razlozima odlaska iz Jordana, navodi mi svog muža i budućnost svoje djece što ističe kao ključno. Objašnjava da su djeca, po tatinoj liniji, dobila iračkog državljanstvo zbog čega bi troškovi obrazovanja bili jako visoki. **“Iako sam pokušavala i iako su oni tamo rođeni, Hanan i Rashid nisu uspjeli dobiti državljanstvo Jordana. Bilo bi jednostavno jako skupo da se oni obrazuju tamo.** Državljanstvo Jordana nije uspio dobiti ni moj muž, iako je generalno praksa da partneri/ce osoba iz Jordana mogu dobiti državljanstvo”, nastavlja. Djeca trenutno nemaju putovnice zato što Ammar ne smije ući u Irak, a to je uvjet za podnošenja zahtjeva za dokumente. **Ranya ističe da su zadovoljni životom u Hrvatskoj.** Muž i ona rade, dok djeca pohađaju osnovnu školu. Uspješni su.

“Znala sam da je budućnost moje djece u Hrvatskoj puno bolja. Isto tako, kad završe fakultet, mogu raditi u Hrvatskoj, ali i u bilo kojoj državi Europske unije. Moja djeca trebaju svog oca”, zaključuje razgovor.

“Brojke su gotovo jednake, ali razlozi nisu”

O migracijama, s naglaskom na žene koje migriraju pričale smo s **izv. prof. dr. sc. Dragom Župarić-Ilić** s Odsjeka za sociologiju s Filozofskog fakulteta u Zagrebu čiji su ključni istraživački interesi migracije, etničnost, demografija i politike azila. Kako govori **Župarić-Ilić**, udio muškaraca i žena koje migriraju otprilike je podjednak – broj migranata u svijetu je trenutno oko [300 milijuna](#), dok brojka prisilno raseljenih osoba iznosi oko [125 milijuna](#).

“Brojke i trendovi se ipak donekle razlikuju kada se gledaju područja pa tako npr. u arapskim zemljama boravi puno više muškaraca imigranata, dok na području Europe nešto malo više žena imigrantkinja. U ostatku svijeta su brojke ujednačene. **Ipak čini se da su razlozi za migraciju muškaraca dominantno rad, a žene u svrhu rada i spajanja obitelji**”, objašnjava profesor.

Na pitanje o integracijskim politikama, Župarić-Ilić govori da ne bi trebale biti ‘rodno slijepa’. Navodi da **žene ipak imaju lošije kratkoročne i dugoročne pokazatelje integracije u odredišnim destinacijama od muškaraca poput slabijeg poznavanja jezika, nižeg zaposlenja, manjih prilika za nastavak i obrazovanja**. Razlozi za takve navode kriju se u “kombinaciji strukturnih zaklinutosti kojima su jednako izložene i domaće žene te kulturnih i individualnih razloga poput rigidnog patrijarhalnog koda u različitim kulturama i obiteljima koji ženinu poziciju vide izričito unutar privatne sfere”.

Potrebne su posebne mjere senzibilizacije prema ženama i djeci

Posebne strategije usmjerene partikularno na pomoć migrantkinjama u Hrvatskoj ne postoje. Kako govori profesor, sve je više migrantkinja s Filipina i Nepala, a one su nerijetko osuđene na senzibilitet vlastitih poslodavaca što može rezultirati teškim i nehumanim uvjetima rada. Napominje kako je to vidljivo u sve brojnijim prijavama [Pučkoj pravobraniteljici](#). Kao pozitivan primjer ističe Grad Zagreb.

“Grad Zagreb ima nešto bolju poziciju s otvaranjem [Centra dobrodošlice](#) gdje se u gradskim prostorima organiziraju tečajevi i radionice specifično za žene i djecu, uključujući unazad tri godine i one s ukrajinskim izbjeglicama. Međutim, potrebe su i dalje velike, a i organizacije civilnog društva daju svoj obol s programima namijenjenim ženama i majkama poput onih u Isusovačkoj službi za izbjeglice, Centru za kulturu dijaloga ili u Živom Ateljeu, u organizaciji kolektiva *Žene ženama*”, kazao je.

Profesor smatra da su potrebne mjere senzibilizacije prema ženama i djeci s obzirom na to da se u svijetu trenutno nalazi [50 milijuna raseljene djece](#) od kojih neki na put kreću sami. “Posebno su ugroženi oni na nesigurnim i opasnim putevima ako se kreću neregularnim rutama i načinima. **Tu su u riziku od nasilja, uključujući rodno uvjetovano nasilje, iskorištavanje, zlostavljanje i zanemarivanje, i brojne druge opasnosti.** Jednom kad su u željenim destinacijama i dalje postoji rizik od izolacije i marginalizacije unutar šireg društva, ali i unutar užih etničkih i kulturnih okvira kojima pripadaju”, objašnjava. Navodi da u tom slučaju veliku ulogu igraju radionice i razne asistencije koje pomažu ženama na terenu.

Prema ženama migrantkinjama i majkama, hrvatsko društvo ima jednake stavove kao i prema ljudima u pokretu generalno. [Istraživanje](#) koje su proveli **Župarić-Iljić i Sara Lalić** pokazalo je da ispitanici trenutačno pokazuju manju otvorenost prema bilo kojem tipu stranaca koji naseljavaju Hrvatsku.

“U europskom i globalnom kontekstu se opetovano pokazalo da se ipak muškarce doživljava kao veću prijetnju, bilo ekonomsku, političku, sigurnosnu, nego žene i djecu koje se ipak češće vidi kao *„stvarne izbjeglice“* i one koji posljedično *„zaslužuju pomoć“*. To se i danas u Hrvatskoj očituje u dvojakosti državnog pristupa – za ukrajinske žene i djecu izbjeglice uglavnom je omogućeno puno usluga oko adaptacije i integracije, dočim raseljeni muškarci kao potencijalne izbjeglice,

najčešće oni s Bliskog istoka ili Sjeverne Afrike, bivaju zaustavljeni na granicama kao nepoželjni i nerijetko su nasilno protjerani”, zaključuje.

Snaga majki koje prelaze granice

Majke migrantkinje dokaz su koliko žene snažne mogu biti. One ne poznaje granice, ni kad se prelaze mora, ni kad se prelaze kontinenti. Unatoč svemu što su prošle, sa svim svojim identitetima – onima žene, majke i migrantkinje – u Hrvatskoj nastoje pronaći smisao i svoje mjesto. Traže ga u jeziku koji tek uče, u motivaciji da rade posao, iako često ne razumiju svoje kolege ili naredbe koje dobivaju od nadređenih, **u moći i želji da svoju djecu podržavaju u zamisli da napreduju i kreiraju svoj život koji neće biti obilježen krvlju i bombama.**

Iz razgovora sa sugovornicima/ama pokazuje se da integracijske politike koje trenutno imamo nisu dovoljno uspješne. Država bi trebala raditi na senzibilizaciji građana, poslodavaca, obrazovnih institucija i zdravstvenih djelatnika prema ovoj specifičnoj temi. **Borba protiv birokratskih problema svakako se ne bi trebala svrgavati isključivo na civilno društvo. Ljudske, ženske i majčinske traume više se ne mogu obrisati, međutim u našim je rukama moć da traume tretiramo na bolji način nego li to trenutno činimo.**

**Identiteti osoba su zbog osjetljive pozicije u kojoj se nalaze poznati novinarki i uredništvu, a u tekstu su navedeni anonimno.*

**Prvi tekst serijala nalazi se [ovdje](#), a drugi [ovdje](#).*

**U idućem tekstu serijala bavimo se volonterkama koje pomažu ljudima u pokretu. Kroz intervju s četiri volonterke koje se često nalaze na prvoj liniji obrane, razgovarat će se o njihovoj motivaciji, inspiraciji, snazi i želji da pomažu ljudima kojima je to najpotrebnije.*

ljudska prava

migracije

migrantkinje

svijet

žene

ženska lica migracija

Podijeli:

Možda će vas zanimati...

U FOKUSU

Sve države članice moraju priznati brak istospolnih parova sklopljen u drugoj članici EU

SASTAVOM

Čekaonica iza ograde: život žena u Prihvatilištu za tražitelje_ce azila Porin

27.11.2025.

GENDERFACTS

Koliko je osoba dosad dobilo stručno mišljenje o životu u drugom rodnom identitetu?

26.11.2025.

Upoznajte Libelu

Politika ispravaka i nadopuna

Kontakt

Impressum

Pravila ponašanja

Nova cesta 4, Zagreb
e-mail: info@libela.org

Prijavi se na mjesečni newsletter

E-mail

- ✓ Potvrđujem suglasnost s politikom privatnosti te dajem privolu Libeli da koristi moj email za slanje e-newslettera

PRIJAVISE

[Politika privatnosti](#)

Copyright 2024. Libela.org